

Uchwała Nr
Rady Gminy Ciasna
z dnia roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciasna w 2017 roku.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (j. t. Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.), art. 10 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (j. t. Dz. U. z 2016 r., poz. 224 z późn. zm.), art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j. t. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.), Rada Gminy Ciasna uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciasna w 2017 roku, będący zał. do nin. uchwały.

§ 2

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej, za wyjątkiem zadania w rozdziale III pkt 6 harmonogramu realizacji, którego realizatorem jest Urząd Gminy Ciasna.

§ 3

Traci moc Uchwała Nr XVI/118/2015 Rady Gminy Ciasna z dnia 29.12.2015 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciasna w 2016 roku.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 roku.

RADCA PRAWNY

Wydano
Kampania
podwójnym
formato-prawnym

Załącznik do uchwały nr

Rady Gminy Ciasna

z dnia roku

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE CIASNA
W 2017 ROKU

CIASNA 2017

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
I. Diagnoza środowiska i charakterystyka uczestników programu.....	3
II. Cel główny i cele szczegółowe programu.....	8
III. Oszacowanie mocnych i słabych stron programu – analiza SWOT.....	9
IV. Budżet programu. Monitorowanie i ewaluacja.....	10
V. Harmonogram realizacji programu.....	10

WPROWADZENIE

Zgodnie z m.in. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Ustawa wymienia pięć szczegółowych zadań, których realizacja powinna być prowadzona zgodnie z m.in. 10 ust. 2 w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii uchwalonego corocznie przez radę gminy, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zadania te, to:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

I. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I CHARAKTERYSTYKA UCZESTNIKÓW PROGRAMU.

Diagnoza to nie tylko rozpoznawanie sytuacji, ale także pierwszy etap dostarczania wsparcia, wzmocnienia, wprowadzenia zmian.

W pracy socjalnej diagnozą powinien być objęty nie tylko sam jej obiekt, ale także jego środowisko społeczne i otoczenie.

Diagnoza ukaże faktyczną skalę problemu oraz wskaże realne potrzeby, które stoją przed władzą lokalną, służbami oraz instytucjami zajmującymi się problematyką zachowań ryzykownych, a także przed społecznością lokalną i każdym mieszkańcem gminy Ciasna.

Gmina Ciasna jest położona w północno – zachodniej części województwa śląskiego. Obszar gminy wynosi 13 395 ha. W skład gminy wchodzi 9 sołectw: Ciasna, Dzielna, Glinica, Jeżowa, Molna, Panoszów, Sieraków Śląski, Wędzina i Zborowskie.

Z danych ewidencji ludności (stan na 01.12.2015 rok) wynika, że w gminie Ciasna zamieszkuje 7746 mieszkańców, z czego 3952 to kobiety (51,01%), a 3794 to mężczyźni (48,99%). Liczba mieszkańców gminy do 18 roku życia to 1255 osoby (16,20%).

Na terenie gminy działa 7 przedszkoli (łącznie z filiami), w tym 1 niepubliczne, 3 szkoły podstawowe oraz gimnazjum. Do szkół ponadgimnazjalnych młodzież dojeżdża głównie do szkół na terenie powiatu lublinieckiego i oleskiego.

Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku przedstawia się następująco (dane Urzędu Gminy w Ciasnej):

Tabela nr 1: Edukacyjne grupy wiekowe (stan na dzień 01.12.2015 roku)

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
3 – 5	114	122	236
6 – 12	246	289	535
13 – 15	110	121	231
16 - 17	76	75	151
18	36	66	102
Ogółem	582	673	1 255

Źródło: Opracowanie na podstawie danych ewidencji ludności UG Ciasna.

To w szczególności do nich należy kierować działania związane z profilaktyką zachowań ryzykownych.

Obecna sytuacja wychowawcza jest dla osób dorosłych ogromnym wyzwaniem, bo przecież to w szczególności od rodziców zależy to, kim będą ich wychowankowie. Dzieci i młodzież stoją przed trudnością obrony wobec atakujących ich, podawanych za atrakcyjne, sposobów na nudę i zapełnienie nadmiaru wolnego czasu.

Niewątpliwie badania pokazują, że eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne tylko wtedy, gdy wzmacni się czynniki chroniące, do których należą m.in.: rozwijanie postaw asertywnych, pozytywne wzorce zachowań, właściwe i ciekawe zagospodarowanie czasu wolnego, wprowadzenie zadań wymagających zdrowej rywalizacji opartej na współpracy, przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej, rozwijanie własnych zainteresowań.

Szczególnie istotne jest dostarczanie rzetelnej wiedzy na temat przyczyn sięgania po środki odurzające oraz mechanizmów doprowadzających do zniewolenia człowieka przez nałogi. Zrozumienie przez młodzież iluzji atrakcyjnych wizji wesołej zabawy i ciekawych przeżyć pod wpływem substancji psychoaktywnych jest ważnym celem działań profilaktycznych. Tylko poprzez kształtowanie postaw życiowych, które służą twórczemu, aktywnemu nadawaniu kierunku własnemu życiu możemy pomóc dzieciom i młodzieży uzyskać odporność na oferowane zewsząd namiastki dorosłości i złudzenia wolności.

Niejednokrotnie zachowania ryzykowne generują występowanie przemocy domowej. Należy obalić mit, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych, a agresja pomiędzy członkami rodziny jest jedną z wielu normalnych form zachowania w codziennym życiu.

Na terenie naszej gminy ofiarami przemocy są kobiety i dzieci. Sprawcami mężczyźni – ojcowie, mężowie, partnerzy i inni członkowie rodziny. Występują wszystkie formy przemocy: fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna. Należy pamiętać, że za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca.

Mieszkańcy gminy Ciasna w związku z podpisanym porozumieniem z gminą Lubliniec mogą korzystać z bezpłatnej pomocy specjalistów (psycholog, psycholog – specjalista terapii uzależnień, prawnik, konsultant ds. przemocy w rodzinie, konsultant ds. narkomanii, konsultant ds. uzależnień od alkoholu) punktu konsultacyjnego w Lublińcu.

Ze sprawozdania pełnomocnika burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w Lublińcu wynika, że z roku na rok coraz więcej osób korzysta z pomocy specjalistów dyżurujących w punkcie.

W Punkcie odbywały się także zajęcia grupowe dla osób uzależnionych i współuzależnionych i ich rodzin, DDA, a także ofiar przemocy w rodzinie.

Uczestnikami/adresatami programu są dzieci, uczniowie szkół, młodzież, rodzice, osoby i rodziny z terenu gminy Ciasna.

II. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.

Głównym założeniem programu jest wdrożenie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania problemom zachowań ryzykownych i szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień na podstawie harmonogramu realizacji zadań zapisanych w ustawie.

Cele szczegółowe programu:

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych w celu zwiększenia świadomości na temat negatywnych skutków zachowań ryzykownych.
2. Aktywne uczestnictwo w kampaniach ogólnopolskich, przedsięwzięciach edukacyjnych oraz innych akcjach promujących postawy abstynenckie.
3. Upowszechnianie systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii oraz dostępnych formach pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
4. Promowanie zdrowego trybu życia i alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i dorosłych.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- a) Liczba szkół i uczniów objętych różnymi formami działań profilaktycznych w szkołach.
- b) Liczba zaangażowanych w działania profilaktyczne nauczycieli i innych podmiotów.
- c) Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach świetlic środowiskowych.
- d) Liczba rodzin zgłaszających się o pomoc w związku z zaburzeniami życia rodzinnego w konsekwencji zachowań ryzykownych.
- e) Liczba osób korzystających z pomocy specjalistów

Mierniki:

- a) Sprawozdania i informacje z podejmowanych przez podmioty działań,
- b) Notatki urzędowe i inne dokumenty.

III. OSZACOWANIE MOCNYCH I SŁABYCH STRON PROGRAMU – ANALIZA SWOT.

Analiza SWOT stanowi ogniwo tworzenia programu. Źródłem jest refleksja nad słabymi i mocnymi stronami programu, a także nad szansami i zagrożeniami. Atutem są mocne strony, które będą pomocne przy realizacji projektu, natomiast słabe strony i zagrożenia dają możliwość twórcy projektu dokonywania zmian i ulepszeń.

Poniższa analiza SWOT została przygotowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciasnej. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **S (*strenghts*)** mocne strony – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną.
- **W (*weaknesses*)** słabe strony – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną.
- **O (*opportunities*)** szanse – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów.
- **T (*threats*)** zagrożenia – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Tabela nr 2: Analiza SWOT

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
1. Zasoby instytucjonalne: a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; c) Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie; d) Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu; e) Posterunek w Pawonkowie; f) Prokuratura rejonowa w Lublińcu; g) Biegli sądowi; h) Sąd rejonowy w Lublińcu; i) Kuratorzy sądowi; j) Placówki oświatowe; k) Placówki ochrony zdrowia; l) Punkt konsultacyjny w Lublińcu; m) Poradnia terapii uzależnień w Lublińcu; n) Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lublińcu; o) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu; p) Kluby sportowe; q) Ochotnicza straż pożarna; 2. Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności i kwalifikacje kadra pomocy społecznej; 3. Wykorzystywanie wiedzy teoretycznej w praktycznym działaniu; 4. Umiejętność pracy w grupie; 5. Dobra współpraca z organizacjami, instytucjami i służbami; 6. Wzajemne wspieranie się pracowników ośrodka pomocy społecznej; 7. Komunikatywność, systematyczność oraz kreatywność pracowników socjalnych; 8. Istnienie sprawdzonych procedur (Niebieskie Karty).	1. Brak szkoleń interdyscyplinarnych; 2. Niewystarczający przepływ informacji między służbami i instytucjami; 3. Rozbieżność poglądów specjalistów
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
1. Akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zadań programowych; 2. Regulacje prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy osobom i rodzinom zagrożonym; 3. Realizowana procedura „Niebieskiej Karty” przez instytucje i służby do tego uprawnione; 4. Gotowość do współpracy służb i instytucji.	1. Niestabilność prawa, częste zmiany przepisów prawnych; 2. Negatywne wzorce zachowań społecznych; 3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin; 4. Problemy alkoholowe członków rodzin.

Źródło: Opracowanie własne.

IV. BUDŻET PROGRAMU. MONITOROWANIE I EWALUACJA.

Program i zapisane w harmonogramie realizacji zadania realizowany będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Na potrzeby programu będzie regularnie zbierana dokumentacja oraz sporządzany roczny raport celem przeprowadzenia ewaluacji i sprawdzenia efektywności podejmowanych w ramach programu działań.

Dokumentacja przechowywana będzie w Ośrodku Pomocy Społecznej. Wszelkie działania podejmowane w celu realizacji programu będą podlegały monitoringowi i ewaluacji.

Rezultaty programu będą mierzone za pomocą niewymiernych metod obserwacji, rozmów, wywiadów, ale także analizy prowadzonej dokumentacji przez podmioty zaangażowane w jego realizację.

V. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.

Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciasna w 2017 roku, który odpowiada ustawowym zadaniom nałożonym na gminę i realizuje cele szczegółowe określone w programie.

Program jest częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Ciasna na lata 2016-2025 „Przeciwdziałanie uzależnieniom”.

HARMONOGRAM REALIZACJI

Rozdział I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Lp.	Formy i rodzaj działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany koszt
1.	Rozwijanie współpracy między placówkami udzielającymi pomocy terapeutycznej i zwiększenie dostępności do usług ww. placówek.	Pełnomocnik GOPS	-----
2.	Dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych dla klientów GOPS oraz instytucji współpracujących m.in.: szkoły, służby zdrowia.	Pełnomocnik GOPS	-----
3.	Stosowanie procedur przesiewowych w przychodniach medycyny rodzinnej służących wczesnemu wykrywaniu uzależnień i kierowaniu osób, względem których istnieje podejrzenie uzależnienia do konsultacji ze specjalistami.	Lekarze rodzinni	-----
4.	Współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów narkomanii i pomocą osobom uzależnionym.	Pełnomocnik GOPS	-----

Rozdział II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej

Lp.	Formy i rodzaj działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany koszt
1.	Udzielanie pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego. Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa min. Rodzinnego i opiekuńczego. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w	Pełnomocnik GOPS	500

	rodzinach (telefon, materiały biurowe znaczki pocztowe, m.in.)		
2.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w dziedzinie przeciwdziałania narkomanii i innych zachowań ryzykownych w placówkach oświatowych.	Pedagodzy szkolni wychowawcy klas	-----

Rozdział III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Lp.	Formy i rodzaje działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany koszt
1.	Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół dla uczniów, nauczycieli, rodziców programów profilaktycznych z dziedziny narkomanii, w tym dopalaczy, przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, w tym programów autorskich. Działania edukacyjne dla rodziców. Udział w kampaniach ogólnopolskich promowanych przez PARPA: Wyhamuj w porę, Nie bo tak, Powstrzymaj pijanego kierowcę, Cięża bez alkoholu, Lekarzu - reaguj na przemoc. Wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych dla dzieci i młodzieży m.in. „Kolorowe ferie”, konkursy plastyczne, szkolny dzień profilaktyki i innych. (dyplomy, puchary, nagrody, dmuchańce, positek i inne.)	Pełnomocnik Szkoly GOPS Przedszkola	1 100
2.	Projekty realizowane w Publicznej Szkole Podstawowej w Zborowskim: 1) Dofinansowanie inicjatyw o charakterze sportowym organizowanych przez SP Zborowskie (puchary, dyplomy, nagrody, positek): - międzyszkolne zawody lekkoatletyczne szkół podstawowych - dzień sportu szkolnego – rambit, sztafety klasowe, biegi indywidualne, trójmecz piłki nożnej, konkurs plastyczny na plakat pn. „Sportowa rodzina”; - szkolny konkurs aerobiku – zawody indywidualne i zespołowe; - Szkolny konkurs wiedzy o sporcie Celem jest propagowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień poprzez sport, m.in.: „prawdziwy sportowiec prowadzi zdrowy styl życia, nie pije, nie pali, nie używa narkotyków, sterydów, nie przeklina, kieruje się zasadą fair play, rozwiązuje konflikty bez używania przemocy, jest asertywny, potrafi pomagać słabszym”. Rozpowszechnianie wiedzy o sporcie i wszelkich formach aktywnego spędzania czasu wolnego. 2) Projekt organizacji ogólnopolskiego konkursu z języka angielskiego i gminnego dnia z językiem angielskim w celu zainteresowania uczniów nauką języków obcych jako formy zajęć pozalekcyjnych i alternatywnej formy spędzania czasu wolnego. 3) Gminny konkurs recytatorski – popularyzacja literatury jako alternatywna formę spędzania czasu wolnego bez zachowań ryzykownych. 4) Szkolny konkurs pierwszej pomocy – nabycie wiedzy i umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,	PSP Zborowskie	2 000

	kształtowanie świadomości i postaw sprzyjających bezpieczeństwu własnemu i innych. 5) Trzymaj formę – „W zdrowym ciele zdrowy duch” – nauka prozdrowotnych nawyków poprzez promocję zasad aktywnego spędzania czasu wolnego, zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.		
3.	Organizowanie zajęć edukacyjnych, pogadek o uzależnieniach dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów na podstawie gotowych scenariuszy lekcji profilaktycznych.	Pedagodzy szkolni wychowawcy klas	-----
4.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej przez biblioteki. Prowadzenie działu tematycznego dotyczącego profilaktyki uzależnień.	Biblioteki	-----
5.	Projekty realizowane w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Ciasnej: 1) <u>Projekt „Wiem co jem” i „Trzymaj formę”</u> w gimnazjum i szkole podstawowej, którego celem jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Cele szczegółowe to m.in. propagowanie zdrowego sposobu odżywiania się i różnych form aktywności, edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki, promocja aktywności fizycznej. Planowane efekty to m.in.: wyposażenie uczniów w wiedzę dotyczącą prawidłowego odżywiania, dbania o higienę. Informacje nt przygotowania zdrowych i wartościowych posiłków. Rodzice zostaną zaangażowani do wspólnego spędzania czasu wolnego z dziećmi. 2) Wsparcie projektu „<u>Masz wysoką średnią – jedziesz na wycieczkę</u>”, realizowanego w Publicznym Gimnazjum w Ciasnej – alternatywna forma spędzania czasu wolnego. Praca ciągła uczniów w czasie całego roku szkolnego. Forma nagrody dla uczniów osiągających najwyższą średnią ocen. Celem projektu jest m.in.: wskazanie sposobów konstruktywnego spędzania czasu wolnego bez uzależnień, zaangażowanie uczniów do wysiłku intelektualnego i wzmożonej pracy, uświadomienie korzyści płynących z nauki (dofinansowanie - autokar). 3) Program „<u>Profilaktyczna środa 15</u>” - realizowany przez uczniów i nauczycieli Gimnazjum w Ciasnej. Celem jest m.in. dostarczanie młodzieży rzetelnej wiedzy o zagrożeniach związanych z różnymi formami zachowań ryzykownych. Kształtowanie u młodych ludzi poczucia odpowiedzialności za siebie i innych. Rozwijanie umiejętności asertywnego porozumiewania się (nagradzanie działań podejmowanych w projekcie działań). 4) Program profilaktyki uzależnień behawioralnych „<u>Gra planszowa CUDER</u>” – pozwala na trening zachowań społecznych, pozwala na spędzanie czasu wolnego poza światem wirtualnym oraz pokazuje sposoby na racjonalne i bezpieczne korzystanie z komputera i Internetu.	ZSP w Ciasnej	3 600
6.	Finansowanie działalności świetlic dla dzieci, m.in.: wynagrodzenia osób zatrudnionych w świetlicy i pochodne od wynagrodzeń, pomoce do zajęć świetlicowych, środki czystości, dożywianie dzieci. Celem jest współpraca z rodziną dziecka, rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej, organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych, pomoc w nauce, w radzeniu sobie z	Urząd Gminy (realizator)	7 746

	życiowymi problemami, kryzysami (rodzinnymi, szkolnymi, w relacjach z rówieśnikami).		
--	--	--	--

Rozdział IV

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii

Lp.	Formy i rodzaje działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany koszt
1.	Współpraca z sądem, kuratorami zawodowymi i społecznymi, policją, prokuraturą, zakładem karnym, służbą zdrowia, szkołami, ośrodkami terapii uzależnień w zakresie pomocy uzależnionym i ich rodzinom.	Pełnomocnik GOPS	-----

Rozdział V

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Lp.	Formy i rodzaj działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany koszt
1.	Praca socjalna w środowisku zamieszkania, świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym, w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.	Pracownicy socjalni GOPS	-----